

Nr 112.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa frågor i samband med omläggning av föreningen Styrso kustsanatoriums verksamhet m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen redovisas ett avtal mellan föreningen Styrso kustsanatorium och styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered angående upplåtelse av föreningen tillhöriga fastigheter å Styrso m. m. samt föreslås, *dels* att ett föreningen beviljat statslån å 150 000 kronor alltjämt må löpa utan ränte- och amorteringskyldighet oaktat anstalten icke längre användes för kirurgisk tuberkulos, *dels* att erforderliga bidrag till täckande av på budgetåret 1951/52 belöpande underskott vid föreningen må bestridas från det å riksstatsförslaget för budgetåret 1952/53 upptagna förslagsanslaget till bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos, *dels ock* att ålderspension må utgå till viss befattningshavare, som övergått från föreningens till styrelsens tjänst, utan hinder av att SPA-reglementet icke är tillämpligt på den av honom vid pensionsålderns inträde innehavda befattningen.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
14 mars 1952.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, vissa frågor i samband med omläggningen av föreningen Styrso kustsanatoriums verksamhet m. m. samt anför därvid följande.

Inledning.

Föreningen Styrso kustsanatorium har enligt 1 § i föreningens stadgar till ändamål att å Styrso vid Göteborg upprätthålla en tuberkulossjukvårdsanstalt, Styrso kustsanatorium, avsedd för sjuka, lidande av ben-, led- och körteltuberkulos (s. k. kirurgisk tuberkulos).

Föreningen har av statsmedel erhållit *dels* bidrag till driftkostnaderna m. m. enligt kungörelsen den 23 april 1937, nr 209, *dels* i enlighet med riksdagens medgivande i skr. nr 5/1938, p. 89, fyllnadsbidrag till täckande av uppkomna driftunderskott, *dels ock* särskilda bidrag och lån för byggnadsändamål. Föreningen innehar f. n. endast ett lån av statsmedel, vilket beviljats genom Kungl. Maj:ts beslut den 15 juli 1938 (jfr riksd. skr. 264/1938). Lånet uppgår till 150 000 kronor samt löper utan ränta och amorteringsskyldighet, så länge anstalten användes för sitt ursprungliga ändamål. Föreningen har i samband med lånets mottagande förbundit sig bl. a., att icke utan Kungl. Maj:ts medgivande nedlägga eller väsentligen förändra den vid sanatoriet bedrivna verksamheten och att, om verksamheten av oförutsedd anledning skulle förändras eller nedläggas, omedelbart återbetala uppburet lånebelopp eller så stor del därav, som Kungl. Maj:t bestämmer, jämte 5 % årlig ränta därå från förfallodagen. Såsom säkerhet för dessa förbindelsers fullgörande ha till statskontoret överlämnats in-teckningar å lånebeloppet, gällande med bästa förmånsrätt i anstaltsfastigheten.

Enligt föreningens stadgar äger beslut om ändring av desamma icke giltighet med mindre beslutet blivit fastställt av Kungl. Maj:t. För giltig ändring fordras dessutom godkännande av stadsfullmäktige i Göteborg.

I utlåtande nr 11/1951 anförde statsutskottet i anledning av Kungl. Maj:ts i 1951 års statsverksproposition gjorda framställning om anslag till bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos bl. a. följande.

Den allmänt minskade tuberkulosfrekvensen har medfört en nedgång även av antalet fall med kirurgisk tuberkulos. Till följd härav har beläggningen på Styrso kustsanatorium nedgått så starkt, att medicinalstyrelsen förklarar sig icke vara beredd att tillstyrka fyllnadsbidrag för tiden efter den 1 juli 1951. Avsikten är, att ännu kvarvarande patienter med kirurgisk tuberkulos skola överflyttas till andra enskilda anstalter samt att Styrso fortsättningsvis, i enlighet med ett mellan direktionen för sanatoriet, å ena sidan, samt Göteborgs sjukhusdirektion och förvaltningsutskottet inom Göteborgs och Bohus läns landsting, å andra sidan, träffat preliminärt avtal skall användas för vård av kroniskt sjuka. Genomförandet av omläggningen har fördröjts genom vissa betänkligheter hos direktionen, avseende bl. a. användningen av till sanatoriet gjorda donationer.

Då det med nuvarande platsbrist för den slutna sjukvården icke bör ifrågakomma, att fyllnadsbidrag av statsmedel utgår till en enskild anstalt, vars kapacitet utnyttjas endast till en mindre del, förutsätter utskottet, att Styrso kustsanatorium fr. o. m. den 1 juli 1951 icke längre skall användas såsom anstalt för kirurgisk tuberkulos. På Kungl. Maj:t bör ankomma att meddela de provisoriska föreskrifter, vilka må finnas erforderliga under den tid, som kan komma att åtgå för omläggningen av verksamheten.

I årets statsverksproposition har redovisats, att Styrso kustsanatorium fr. o. m. den 1 juli 1951 icke längre användes såsom anstalt för kirurgisk tuberkulos, och att patienterna överförts till övriga kustsanatorier. Vid beräkningen av medelsbehovet för bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos för budgetåret 1952/53 har bidrag till täckande av driftunderskott vid Styrso kustsanatorium beräknats endast för första halvåret 1951.

I skrivelse den 16 oktober 1951 ha stadsfullmäktige i Göteborg hemställt om fastställelse av vissa av föreningen Styrso kustsanatorium föreslagna, av stadsfullmäktige den 11 oktober 1951 godkända ändringar av föreningens stadgar. Enligt den föreslagna ändringen av 1 § i stadgarna skall föreningen ha till ändamål att genom upprätthållande av en sjukvårdsanstalt å Styrso vid Göteborg eller på annat sätt tillgodose vården av sjuka, lidande av ben-, led- och körteltuberkulos.

I avbidan på riksdagens beslut i anledning av förevarande proposition har nämnda framställning icke blivit föremål för Kungl. Maj:ts prövning och beslut.

Föreliggande framställning.

I gemensam skrivelse den 18 december 1951 hemställa styrelserna för föreningen Styrso kustsanatorium och för skol- och vårdhemmet Stretered dels om godkännande av ett den 14 september 1951 dagtecknat avtal mellan styrelserna angående upplåtelse av föreningen tillhöriga fastigheter

å Styrso m. m., *dels ock* om fortsatt ränte- och amorteringsfrihet för föreningen å förutnämnda lån å 150 000 kronor, så länge nämnda avtal är gällande.

Skol- och vårdhemmet Stretered, vilket är gemensamt för Göteborgs och Bohus läns landstingsområde och Göteborgs stad, har till ändamål att giva uppfostran och undervisning åt bildbara sinnesslöa barn ävensom att i en särskild vårdanstalt intaga och vårda obildbara sinnesslöa barn.

Avtalet är i de delar, vilka äro av betydelse för bedömande av de frågor, som böra underställas riksdagen, av följande innehåll. Föreningen Styrso kustsanatorium upplåter till styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered med nyttjanderätt föreningen tillhöriga, på ön Styrso belägna fastigheter med byggnader m. m., vilka skola användas för den verksamhet, som ankommer på styrelsen. Upplåtelsen tar sin början den 1 november 1951 och fortgår t. o. m. den 31 december 1956. Därest uppsägning av avtalet icke skett från någondera sidan minst sex månader före upplåtelse tidens slut, förlänges avtalet på ytterligare ett år med sex månaders ömsesidig uppsägning samt därefter, om uppsägning underlåtes, på ännu ett år i sänder med samma uppsägningstid. Då vid fastställandet av upplåtelseavgiften hänsyn tagits till skäligen förräntning av i byggnaderna nedlagt kapital, skall styrelsen, om riksdagen skulle komma att besluta om statsbidrag till uppförande och inrättande av vårdhem för obildbara sinnesslöa, vara berättigad att uppsäga avtalet till upphörande före den 31 december 1956. Årliga upplåtelseavgiften utgår med 27 000 kronor. Fr. o. m. den 1 november 1951 eller den tidigare dag, varom överenskommelse i varje särskilt fall kan träffas, äga vissa namngivna befattningshavare, nämligen 1 syssloman, 3 undersköterskor, 1 sjukvårdsbiträde och 9 befattningshavare, tillhörande ekonomipersonalen, erhålla anställning hos styrelsen. Under förutsättning att nämnda befattningshavare, vilka samtliga äro registrerade i statens pensionsanstalt (SPA), inträda i styrelsens tjänst, åtager sig styrelsen att för dem med nedan nämnt undantag fr. o. m. den 1 november 1951 eller i de fall, då befattningshavare tidigare övergått i styrelsens tjänst, fr. o. m. sådan tidigare dag erlægga årliga fortlöpande avgifter enligt SPA-reglementet, så länge vederbörande kvarstår i styrelsens tjänst. Styrelsen fritages från skyldighet att bestrida andra kostnader för pensionering av ifrågavarande personal. Styrelsen fritages därjämte från skyldighet att erlægga fortlöpande avgift för reparatör Ivar Johansson, som den 1 februari 1952 uppnår pensionsåldern, och ankommer det alltså på föreningen att bestrida samtliga kostnader för dennes pensionering, intill dess han avgår. Föreningen tillförsäkrar Göteborgs stad och Göteborgs och Bohus läns landsting såsom varande huvudmän för styrelsen rätt att före annan under upplåtelse tiden eller vid avtalets upphörande förvärva fastigheten med äganderätt, under förutsättning att överenskommelse om priset kan träffas. Avtalet är giltigt endast under förutsättning, att det godkännes *dels* av stadsfullmäktige i Göteborg och av Göteborgs och Bohus läns landsting genom beslut, som vinna laga kraft, *och dels* av Kungl. Maj:t.

Avtalet har godkänts genom lagakraftvunna beslut av landstinget den 3 oktober 1951 och av stadsfullmäktige den 11 i samma månad.

I nämnda skrivelse den 18 december 1951 anföres bl. a.

Efter det att avtalet undertecknats och överlämnats till landstinget och stadsfullmäktige har under hand kommit till styrelsernas kännedom, att den personal, som Streteredsstyrelsen enligt avtalet skall övertaga, icke kan få kvarstå i statens pensionsanstalt. Såväl för föreningen som Streteredsstyrelsen skulle det vara förenat med stora olägenheter, om icke pensionsfrågan kan lösas på sätt angivits i avtalet. Några upplysningar om vad det i ekonomiskt avseende skulle innebära att ordna pensionen för befattningshavarna på annat sätt kan icke nu lämnas, när tiden icke medgivit någon utredning härutinnan. Styrelserna hoppas emellertid, att det skall finnas någon möjlighet att låta personalen vara ansluten till statens pensionsanstalt även i fortsättningen.

Vad angår kustsanatoriets befattningshavare, vilka varit anslutna till statens pensionsanstalt, har föreningens styrelse ansett sig kunna räkna med att samtliga pensionsavgifter för dessa, förfallna fortlöpande sådana ävensom retroaktiva, komma att bestridas av statsmedel, enär föreningen icke är i stånd att svara för dessa kostnader.

Slutligen har föreningens styrelse på grund av att nedläggandet av sanatoriet grundar sig på ett statligt beslut förutsatt, att det statslån å 150 000 kronor, som föreningen erhållit, även i fortsättningen skall löpa utan ränta och att från statens sida icke anspråk skall göras på lånets återbetalning. Föreningen saknar f. n. ekonomiska möjligheter att erlagga ränta å lånet eller återbetala detsamma.

Yttranden.

Statens pensionsanstalt. Styrso kustsanatorium tillhörde den grupp av institutioner, vilka äga ansluta i princip alla befattningar till det fr. o. m. den 1 januari 1950 i kraft varande SPA-reglementet (1949: 726). Vid sanatoriet fast anställd sjukvårds-, ekonomi- och administrativ personal har följaktligen utan undantag tillhört statens pensionsanstalt, räknat fr. o. m. nämnda dag. I och med att Styrso kustsanatorium icke längre användes för sitt vid anslutningen till SPA-reglementet avsedda ändamål, har pensionsrätten i anstalten upphört. Under förutsättningar, som närmare angivas i reglementet, äro vederbörande befattningshavare berättigade till tjänste- och familjelivräntor, vilkas storlek är beroende av bl. a. den tid, för vilken avgifter erlagts till pensionsanstalten.

Därest anläggningarna på Styrso öppnas för vård av sinnesslöa barn i Göteborgs stads och landstingets regi, kan pensionsrätt i anstalten erhållas endast i viss begränsad omfattning. Bl. a. kan ekonomi- och administrativ personal — liksom fallet är med befattningshavare inom sinnesslövården i allmänhet — f. n. icke erhålla pensionsrätt enligt SPA-reglementet eller över huvud taget enligt tjänstepensionsbestämmelser, som antagits av Kungl. Maj:t och riksdagen. För att tillförsäkra de i avtalet särskilt omnämnda befattningshavarna fortsatt pensionsrätt enligt SPA-reglementet erfordras alltså ändring av reglementet. Då gränserna för reglementets

tillämpningsområde f. n. äro föremål för översyn av 1951 års pensionsutredning, kan pensionsanstalten icke tillstyrka, att åtgärder från statsmakternas sida nu vidtagas i syfte att ordna pensioneringen för befattningshavare, beträffande vilka staten hittills icke plägat sörja för pensioneringen.

Anses överenskommelsen mellan föreningen och styrelsen böra inbegripa bestämmelser för pensioneringens ordnande beträffande de i avtalet särskilt nämnda befattningshavarna, bör överenskommelsen i denna del i varje fall icke bygga på ett pensionsreglemente, vars tillämpning i förevarande fall automatiskt medför kostnader för staten. Principiellt torde det få ankomma på Göteborgs stad och landstinget att i vad angår anställning hos styrelsen för Streteredshemmet svara för pensioneringen, intill dess att statsmakterna tagit ställning till spørsmålet rörande gränsdragningen för statens pensionsanstalts verksamhet.

Frågan huruvida befattningshavarna därvid på grund av föregående anställning hos föreningen Styrös kustsanatorium böra av föreningen erhålla pension utöver dem enligt SPA-reglementet tillkommande livränteförmåner för sådan anställningstid bör avgöras efter prövning från fall till fall. En mera definitiv lösning av befattningshavarnas pensionsfråga bör lämpligen åvägbringas i samband med att statsmakterna fatta beslut rörande SPA-reglementets tillämpning över huvud å befattningshavare hos Göteborgs stad samt Göteborgs och Bohus läns landsting.

Vad särskilt angår den befattningshavare, vilken skall avgå redan i år, synes emellertid vara lämpligt, att föreningen får svara för pensioneringen. Enär SPA-reglementet varit tillämpligt å honom fram till den 1 november 1951 och han följaktligen mist pensionsrätten endast ett par månader före pensionsålderns uppnående, föreslår pensionsanstalten, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens medgivande, att han må komma i åtnjutande av ålderspension enligt reglementet att utgå från pensionsålderns inträde ävensom äga rätt till familjepension enligt samma reglemente utan hinder av att reglementet icke är tillämpligt på den av honom vid avgången innehavda befattningen. Härvid bör särskilt föreskrivas, att föreningen skall till pensionsanstalten erlagga fortlöpande avgift för tiden intill avgången.

Beträffande slutligen de enligt SPA-reglementet fr. o. m. den 1 januari 1950 utgående avgifterna har föreningen till pensionsanstalten inlevererat de för nämnda tid erforderliga fortlöpande avgifterna. Däremot har föreningen icke erlagt de på tiden före den 1 januari 1950 belöpande retroaktivavgifterna. Om dessa icke inbetalas, blir följden att vederbörande befattningshavare få vidkännas motsvarande minskningar i rätten till tjänstårsberäkning för pension. Med hänsyn till att staten åtagit sig det huvudsakliga ekonomiska ansvaret för driften av kustsanatorierna, torde det vara ofrånkomligt, att staten lämnar bidrag till retroaktivavgifterna i den mån eljest för föreningen tillgängliga medel visa sig icke förslå att bestrida dessa avgifter.

Medicinalstyrelsen anför.

Medicinalstyrelsen har intet att erinra mot ett godkännande av avtalet den 14 september 1951, dock torde därvid med hänsyn till vad statens pensionsanstalt upplyst undantag böra göras beträffande bestämmelserna rörande pensionering av vissa angivna befattningshavare. Beträffande detta spörsmål har medicinalstyrelsen intet att erinra mot vad i statens pensionsanstalts utlåtande anförts.

Medicinalstyrelsen tillstyrker, att föreningen tills vidare erhåller befrielse att återbetala ifrågavarande lån å 150 000 kronor. Däremot synes knappast någon räntebefrielse vara påkallad, då föreningen genom avtalet tillförsäkrats inkomster, som torde böra tagas i anspråk för att förränta lånet.

Av en av föreningen Styrso kustsanatorium upprättad tablå, utvisande utgifter och inkomster under avvecklingen av sanatoriet fr. o. m. den 1 juli 1951 till den 15 januari 1952, framgår, att föreningen under nämnda tid — fränsett av medicinalstyrelsen till föreningen förskottade medel — haft diverse inkomster, uppgående till sammanlagt ca 6 600 kronor. Därjämte har för försäljning av vissa inventarier och förbrukningsartiklar influtit sammanlagt ca 12 300 kronor. Då utgifterna under samma tid upptagits till 46 825 kronor, skulle ett underskott å (46 825 — 18 950) 27 875 kronor uppkomma att täckas av statsmedel. Medicinalstyrelsen, som icke förrän efter avvecklingsperiodens slut och företagens revision av räkenskaperna slutgiltigt kan uttala sig om underskottets storlek, har i stort sett intet att erinra mot uppgifterna i nämnda tablå. Avvecklingsperioden bör enligt medicinalstyrelsens mening vara avslutad den 30 juni 1952. Det torde ankomma på styrelsen för föreningen att på sedvanligt sätt anhålla om täckande av statsmedel av under tiden 1 juli 1951—30 juni 1952 belöpande underskott, vilket efter Kungl. Maj:ts bemyndigande bör få belasta anslaget till Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos. Därest frågan om de retroaktivavgifter till pensionsanstalten, som belöpa sig å tiden före den 1 januari 1950, icke skulle ha vunnit sin lösning vid sistnämnda tidpunkt, bör möjlighet beredas föreningen att sedermera erhålla bidrag av statsmedel, därest för föreningen tillgängliga medel visa sig icke förslå till ett fullföljande av föreningens förpliktelser.

Statskontoret. I betraktande av föreliggande omständigheter bör den ifrågasatta uthyrningen av sanatorieanläggningen till styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered icke föranleda någon erinran från statens sida. Då sanatorieföreningens ekonomi i nuvarande läge ej torde medgiva en likvidering av förenämnda låneskuld å 150 000 kronor och då anstalten av staden och landstinget skall disponeras för vårdändamål, för vars tillgodoseende driftbidrag lämnas av statsmedel, förordar statskontoret, att lånet ej uppsäges till återbetalning utan får kvarstå hos föreningen utan amorteringsskyldighet, så länge den avsedda upplåtelsen varar. Däremot är statskontoret icke berett tillstyrka, att lånet alltjämt får löpa räntefritt. Enligt vad handlingarna utvisa har den årliga hyresavgiften bestämts till sådant belopp, att därigenom skulle möjliggöras en skällig förräntning av det i sanatorieanläggningen nedlagda kapitalet, varvid räknats med en räntegottgörelse å 3 %. I anläggningskapitalet ingår bl. a. nämnda statslån, för vilket inteckningar med bästa förmånsrätt i anstaltsfastigheten utgöra

säkerhet, varför hyran uppenbarligen bestämts med hänsynstagande jämväl till detta lån. Vid sådant förhållande bör föreningen skäligen kunna gälda ränta å lånet efter angivna procenttal under den tid avtalet gäller.

Statskontoret ansluter sig till vad statens pensionsanstalt anfört och föreslagit beträffande pensionsförhållandena. För utrönande av i vilken omfattning sanatorieföreningen själv kan svara för uppkommande pensioneringskostnader bör genom medicinalstyrelsens medverkan utredning verkställas rörande föreningens ekonomiska förhållanden.

Med hänsyn till de betydande statsbidrag, som sanatorieföreningen erhållit för olika byggnadsändamål, bör eventuellt uppkommande fråga om försäljning av anstaltsfastigheten lämpligen underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Departementschefen.

Styrsö kustsanatorium användes fr. o. m. den 1 juli 1951 icke längre såsom anstalt för kirurgisk tuberkulos. Beträffande anledningen härtill får jag hänvisa till statsutskottets förut återgivna uttalande i utl. nr 11/1951. Föreningen Styrsö kustsanatorium avser emellertid att även i fortsättningen ehuru på annat sätt än genom upprätthållande av en sjukvårdsanstalt å Styrsö tillgodose vården av sjuka, lidande av s. k. kirurgisk tuberkulos. Enligt vad jag under hand inhämtat torde denna verksamhet komma att bedrivas i den formen, att understöd lämnas åt sjuka, lidande av kirurgisk tuberkulos för vård på sanatorier. För en sådan omläggning av verksamheten erfordras ändring av föreningens stadgar. Framställning har även, såsom förut anförts, gjorts om vissa ändringar i stadgarna. Det ankommer på Kungl. Maj:t att meddela beslut i anledning av nämnda framställning.

I samband med omläggningen av föreningens verksamhet aktualiserades även frågan om den framtida användningen av föreningens fastigheter på Styrsö. Sedan från styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered uttalats intresse för att hyra kustsanatoriets lokaler att användas som vårdhem för obildbara barn från Göteborgs stad samt Göteborgs och Bohus läns landstingsområde, har av en delegation, bestående av representanter för staden, landstinget, föreningen, Streteredshemmets styrelse och medicinalstyrelsen, utarbetats förslag till överenskommelse angående uthyrning av sanatoriet till staden och landstinget. Föreningen och Streteredsstyrelsen ha därefter träffat avtal om upplåtelse av föreningen tillhöriga fastigheter å Styrsö m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med förslaget. Avtalet har godkänts av landstinget och stadsfullmäktige. För avtalets giltighet förutsattes därjämte Kungl. Maj:ts godkännande. I avtalet upptagna bestämmelser angående pensionering av vissa befattningshavare, som övergått från föreningens till vårdhemmets tjänst, böra anmälas för riksdagen.

Avvecklingen av föreningens tidigare verksamhet föranleder vissa extra kostnader. Frågan om bestridandet av dessa kostnader torde böra underställas riksdagens prövning.

Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, har föreningen erhållit ett räntefritt lån av statsmedel å 150 000 kronor. Lånets beviljande utgjorde ett led i en allmän reglering av vissa enskilda tuberkulosanstalters byggnadsskulder. Vid anslagsfrågans anmälan för riksdagen (1938 års statsverksproposition, kapitalbudgeten bil. 4, p. 12) uttalade föredragande departementschefen, att såsom villkor för lån borde föreskrivas bl. a., att anstalternas huvudmän icke utan Kungl. Maj:ts medgivande finge nedlägga eller väsentligt förändra verksamheten vid vederbörande anstalt. Riksdagen (skr. nr 264/1938) gjorde ingen erinran mot vad departementschefen anfört. Det synes lämpligt, att för riksdagen anmäles jämväl frågan, huruvida föreningen, sedan verksamheten numera väsentligen förändrats, bör få behålla lånet och på vilka villkor lånet må åtnjutas.

Jag har för egen del intet att invända mot att föreningens fastigheter upplåtas till styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered mot den i avtalet angivna ersättningen. Vad angår de i avtalet intagna pensionsbestämmelserna vill jag erinra, att frågan om gränserna för SPA-reglementets tillämpningsområde f. n. är föremål för översyn av 1951 års pensionsutredning. Jag kan vid sådant förhållande icke tillstyrka, att rätt att kvarstå i statens pensionsanstalt medgives tidigare befattningshavare hos föreningen, vilka övergått till sådan tjänst vid Streteredshemmet, som enligt nuvarande bestämmelser icke berättigar till anslutning till pensionsanstalten. Undantag bör dock göras för reparatören Ivar Johansson, vilken uppnått pensionsåldern redan den 1 februari 1952, endast tre månader efter det han övergått från föreningens till styrelsens tjänst. Medgivande härtill bör inhämtas av riksdagen. Beträffande övriga befattningshavare hos föreningen, vilka övertagits av Streteredsstyrelsen, förutsätter jag, att avtalet jämkas på sådant sätt, att styrelsen övertager ansvaret för pensioneringskostnaderna för tiden efter befattningshavarens övergång i styrelsens tjänst oavsett att de i avtalet avsedda befattningarna icke längre äro anslutna till statens pensionsanstalt.

Vid uppskattningen i årets statsverksproposition av medelsbehovet under anslaget till bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos för nästa budgetår har bidrag till täckande av driftunderskott vid Styrso kustsanatorium beräknats endast för första halvåret 1951. I samband med omläggningen av föreningens verksamhet uppkommer emellertid ett driftunderskott för föreningen även för budgetåret 1951/1952. Nyssnämnda anslag bör med riksdagens medgivande få anlitas för att bestrida jämväl kostnaderna för det innevarande budgetårets driftunderskott. Enligt föreningens beräkningar torde underskottet bortsett från vissa avgifter till statens pensionsanstalt icke komma att överstiga ca 35 000 kronor. De på tiden före den 1 januari 1950 belöpande retroaktivavgifterna för föreningens tidigare befattningshavare äro ännu icke erlagda. I vad mån statsverket skall bidra till kostnaderna torde få avgöras av Kungl. Maj:t, som bör äga att ställa medel till förfogande från ifrågavarande anslag.

Vad angår frågan, huruvida och på vilka villkor föreningen bör få behålla statslånet å 150 000 kronor, vill jag framhålla, att föreningen även i fortsättningen kommer att vara verksam i samma syfte som tidigare. De av föreningen till Streteredsstyrelsen upplåtna anstaltsbyggnaderna skola vidare disponeras för ett vårdändamål, för vars tillgodoseende driftbidrag lämnas av statsmedel. Av handlingarna i ärendet framgår ytterligare, att vid fastställandet av upplåtelseavgiftens storlek hänsyn icke tagits till hela det i anläggningen nedlagda kapitalet. På grund av angivna förhållanden och med hänsyn till föreningens ekonomi förordar jag, att föreningen får behålla lånet samt medgives fortsatt ränte- och amorteringsfrihet, så länge ifrågavarande upplåtelse varar.

Såsom statskontoret föreslagit, böra uppkommande frågor om försäljning av föreningens fastigheter m. m. i framtiden underställas Kungl. Maj:ts prövning. Bestämmelse härom torde lämpligen böra intagas i föreningens stadgar.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

a) att erforderligt bidrag till täckande av driftunderskott under budgetåret 1951/52 för föreningen Styrös kustsanatorium må bestridas från det å riksstatsförslaget för budgetåret 1952/53 upptagna förslagsanslaget till bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos,

b) att föreningen fortfarande, under den tid förut angivna avtal mellan föreningen och styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered gäller, må åtnjuta tidigare beviljat statslån å 150 000 kronor utan ränte- och amorteringsskyldighet samt

c) att i fråga om reparatören Ivar Johansson må i pensionshänseende så anses, som om hans befattning hos styrelsen för skol- och vårdhemmet Stretered varit förenad med enahanda pensionsrätt enligt SPA-reglementet som den av honom omedelbart före övergången till styrelsens tjänst innehavda reparatörsbefattningen hos föreningen Styrös kustsanatorium.

Vad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

C.-G. Carlström.